

RAMON EL FOLL A LA CORT PAPAL

Vet aquí que un dia el papa va convidar tots els cardenals i va celebrar cort solemne aquell dia. Quan van haver menjat a la cort, va venir un home vestit com un foll i amb el cap rapat; en una mà hi portava un esparver i a l'altra un gos lligat amb una corda. Va saludar el senyor papa, els cardenals i tota la cort de part del senyor emperador, i va dir aquestes paraules:

—Jo sóc Ramon el Foll, i he vingut per manament de l'emperador a aquesta cort per fer el meu ofici i per cercar els meus companys. Quan va haver dit aquestes paraules, va donar menjar a l'esparver i després el va fer venir al seu puny dues o tres vegades. Llavors va colpejar i ferir l'esparver amb la corda amb què tenia lligat el gos, i va tornar a cridar l'esparver que vingués al seu puny. L'esparver, com que el foll l'havia espantat i l'havia ferit, va fugir volant fora del palau del papa, i es va tornar salvatge. Quan Ramon el Foll va haver perdut l'esparver, va colpejar molt fort el gos dues o tres vegades, i cada vegada que el cridava, el gos tornava a ell de bon grat.

—Ramon el Foll —va dir el papa—, qui ets? I per què dius que has vingut a aquesta cort a cercar els teus companys? I què significa això que has fet amb l'esparver i amb el gos davant nostre?

—Senyor —va dir Ramon el Foll—, a la cort jo era parent de l'emperador i em fingia foll per fer diners. Però l'emperador m'ha parlat tant de la passió de Jesucrist i de la noblesa de Déu, que vull ser foll per honrar-lo. I, per la gran força d'amor, no vull seguir cap ordre en les meves paraules. I com que la vostra cort honora més que cap altra la passió del meu amat i la seva encarnació, penso que aquí hi trobaré molts companys que facin el mateix que jo. L'esparver representa els homes que no ajuden als altres ni a mantenir l'honor i l'ordre de la vostra cort si no obtenen diners i serveis;

Esdevenç-se un dia que l'apostoli convidà tots los cardenals, e tenc gran cort aquell dia. Quan hagren menjat en la cort, vénc un home vestit com a foll e hac ras son cap, e en sa mà portà un esparver e en l'altra mà tenc una corda on era lligat un ca que menava. Saludà lo senyor apostoli e los cardenals e tota la cort de part lo senyor emperador, e dix aquestes paraules:

—Jo son Ramon lo Foll, qui venc per manament de l'emperador en esta cort per usar de mon mester e per cercar mos companyons. Quan hac dites aquestes paraules, ell donà a picar a l'esparver e puix féu-lo venir a son puny dues o tres vegades. Aprés ferí e baté l'esparver amb la corda d'on era lligat son ca, e altra vegada cridà l'esparver que vengués a son puny. E l'esparver, per ço car lo Foll l'havia esquivat e l'havia ferit, fugí e volà fora lo palau on l'apostoli era, e esdevenç salvatge. Quan Ramon lo Foll hac perdut son esparver, ell ferí molt fortment lo ca dues o tres vegades, e tota hora que l'apellava, volenterosament lo ca tornava a ell.

—Ramon lo Foll —dix l'apostoli—, qual és ton estament? Ni per què dius que en esta cort est vengut cercar tos companyons? Ni què significa ço que has fet de l'esparver e del ca denant nosaltres?

—Sényer —dix Ramon lo Foll—, jo era cosí en la cort de l'emperador e depenyia'm foll per ajustar diners. E l'emperador ha'm tant dit de la passió de Jesucrist e de la noblesa de Déu, que vull ésser foll per donar d'ell honrament e honor. E no vull haver manera a mes paraules per força de gran amor. E per ço car vostra cort ha major honor per la passió de mon amat e per l'encarnació que nulla altra cort, cuid atrobar en vostra cort molts companys qui sien de mon ofici. L'esparver significa los hòmens qui no ajuden a home ni a sostenir honrament e l'ordenament de vostra cort sens diners e serviis;

quan se'ls demana alguna cosa i no se'ls dóna res, hom fereix el seu orgull i s'omplen de peresa i fatiga, i es tornen salvatges i esquerps amb els altres. El gos representa els homes que estan tan inflamats d'amor i en tenen tant que s'esforcen per l'honor i l'ordre de la cort per tal que Déu hi sigui honrat i, encara que no se'ls retribueixin els seus serveis, suporten tribulacions i s'esforcen per ajudar qualsevol que hagi de fer gestions a la cort, i són amatents i agradables amb els altres.

e quan hom los prega e no els dóna res, fér hom llur coratge de peresa e treball, e per açò són a home estranys e salvatges. Lo ca significa los hòmens qui són tan aflamats e tan ajustats d'amor amb l'honrament e l'ordenament de la cort per ço que Déus hi sia honrat, que, sens que hom no satisfça a llurs treballs, sostenen treballs e afanys per home qui haja a procurar algunes coses en cort, e són als hòmens plaents e agradables.

Romanç d'Evast e Blaquerna (1283), cap. 79

